

NÚMERO 97
ESTIU 2008
ANY 27 / 7 €

Revista cultural del Berguedà

L'EROL

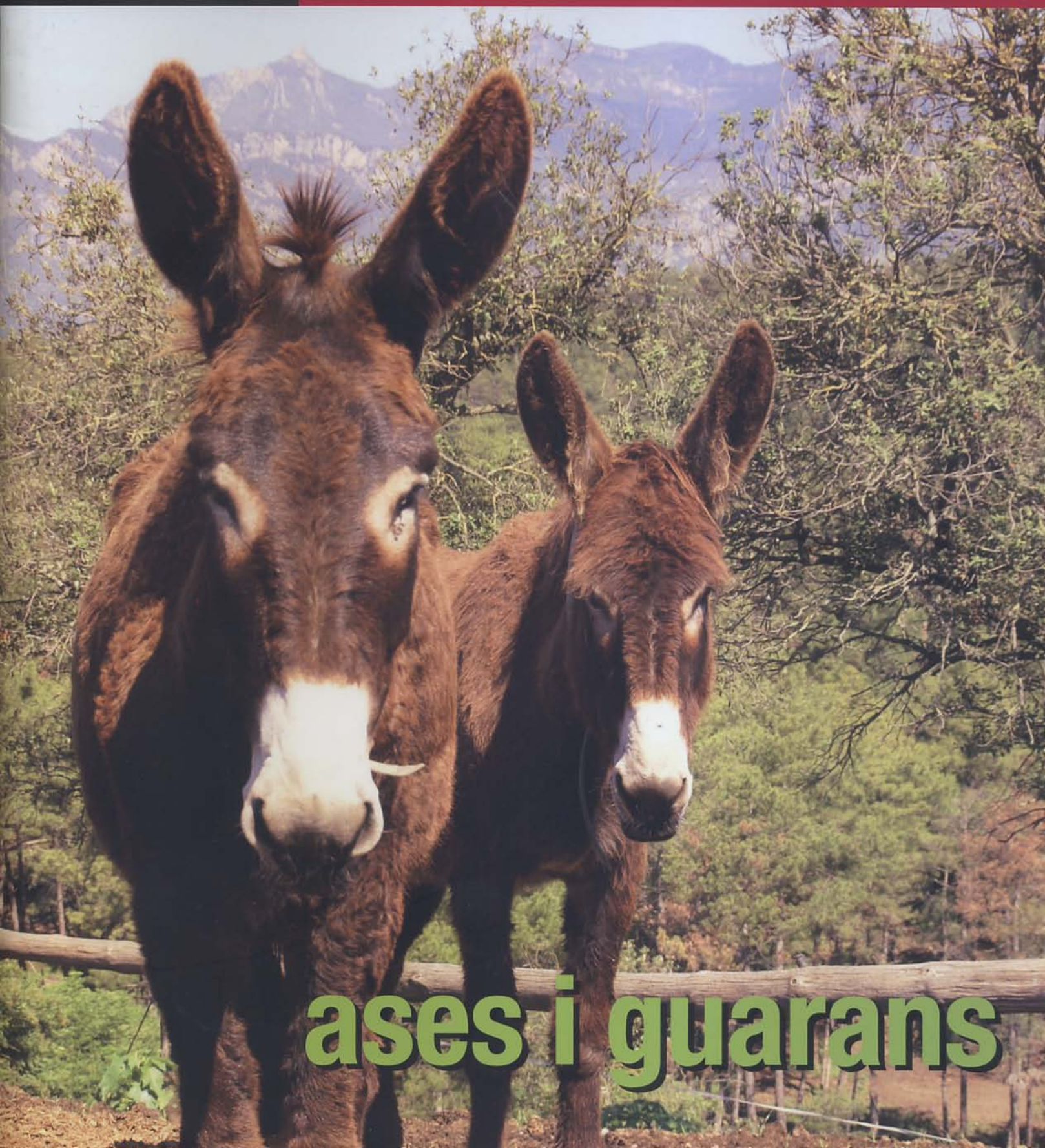
Amics dels Amics de l'Art Romànic

Un record per a Faust Guitart

Història de la construcció
del Santuari de la Consolació

Jaume Torrabadella i Lladó, fotògraf
de Cal Rosal

Tribuna jove: Els rucs



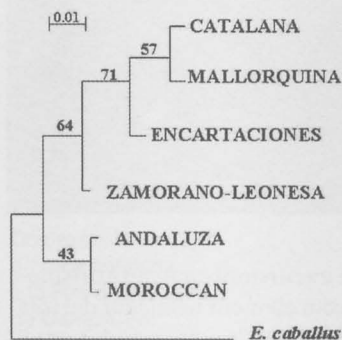
ases i guarans

Un cop d'ull a la situació actual de la raça asinina catalana

L'Ase Català, conegut més formalment com Raça Asinina Catalana, i més popularment com Guarà Català -terme del tot incorrecte per a referir-se a la raça, ja que guarà fa referència únicament als mascles reproductors, oblidant-se per complet de les femelles, anomenades genèricament com a someres-, ha conegut molts alts i baixos allarg de tota la seva història (Jordana, 2005). Sense entrar en tot el seu periple, només comentar l'època de la seva màxima davallada, a partir de la qual -i endegant quasi de zero- es començà la seva recuperació, i fins avui. Aquesta tingué lloc a les dècades dels 60 i 70 del passat segle, degut, bàsicament, a la progressiva

mecanització del camp i l'èxode del món rural cap a les ciutats, cada vegada més emergent. La pèrdua de l'aptitud treball per a les feines del camp i les forestals, el despoblament rural i la manca de relleu generacional dels ramaders vells, la davallada en la producció de mules, etc., van fer que patissin una forta regressió, estan a un tres i no res de la seva extinció.

S'havia tocat fons. I és aquí, quan les coses van més maldades, que sempre surt algun romàntic per evitar el que semblaria inevitable. Eren els anys setanta. El senyor Joan Gassó, berguedà ell, inicia a la tardor de l'any 1975 la recerca, per tot Catalunya, dels pocs i escampats exemplars que



Els estudis genètics demostren que, entre les races asinines ibèriques, l'ase català està més emparentat amb el mallorquí.

Grup de nens amb un ruc en una casa de colònies.

JORDI ESTELLER

quedaven, aconseguint reunir un total de 32 someres i un guarà. L'any 1978, i dins dels actes de la Fira de Sant Martí de Banyoles, dos veterinaris, en Pere Comas i l'Esteve Bosch, organitzen un concurs especial de guarans i someres, amb la finalitat última d'atraure els possibles animals que quedessin per la comarca. Amb les 8 someres i 2 guarans que es varen presentar, tornen a reobrir el Llibre de Registres de la raça i funden, aquell mateix dia, l'AFRAC, l'Associació del Foment de la Raça Asinina Catalana, amb l'objectiu de protegir-la, fomentar-la i millorar-la.

La seva tasca fou molt important per al futur de la raça, i durant les dècades dels 80 i 90 la situació del ruc Català va anar millorant lentament, encara que el cens continuava sent molt reduït. Tal com es pot veure a la Taula 1, a finals de l'any 1995 únicament hi havia 98 animals vius propietat de 16 criadors inscrits a l'AFRAC. Fou així com, aquell mateix any, s'instaurà un Programa de Conservació finançat pel DARP (Generalitat de Catalunya), en col·laboració amb la Facultat de Veterinària de Barcelona i la pròpia AFRAC, per a mantenir i conservar els recursos genètics d'aquesta raça.

El maneig de poblacions petites és força compromès, bàsicament degut al control de la consanguinitat i els seus efectes associats; la depressió consanguínia dels caràcters quantitius, sobretot de l'àrea reproductiva, i la davallada de la variabilitat genètica que es produeix degut a la creixent homozigositat. Per això que, establir les pautes i recomanacions més adients per a una bona

